

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 24. novembra 2016*

„Neizpolnitev obveznosti države — Direktiva 2009/147/ES — Ohranjanje prostoživečih ptic — Posebna območja varstva — Direktiva 85/337/EGS — Presoja vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje — Direktiva 92/43/EGS — Ohranjanje naravnih habitatov“

V zadevi C-461/14,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 258 PDEU, vložene 7. oktobra 2014,

Evropska komisija, ki jo zastopa C. Hermes, E. Sanfrutos Cano, D. Loma-Osorio Lerena in G. Wilms, agenti,

tožeča stranka,

proti

Kraljevini Španiji, ki jo zastopa A. Gavela Llopis, agentka,

tožena stranka,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi J. L. da Cruz Vilaça, predsednik senata, M. Berger, sodnica, A. Borg Barthet (poročevalec), E. Levits in F. Biltgen, sodniki,

generalni pravobranilec: N. Wahl,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 23. februarja 2016

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Evropska komisija s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Kraljevina Španija s tem, da ni sprejela ustreznih ukrepov, da bi na posebnem območju varstva (v nadaljevanju: POV) „Campiñas de Sevilla“ preprečila slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst, za katere je bilo to področje določeno, ni izpolnila obveznosti iz člena 3 Direktive Sveta 85/337/EGS z dne 27. junija

* * Jezik postopka: španščina.

1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 1, str. 248), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/11/ES z dne 3. marca 1997 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 3, str. 151) (v nadaljevanju: Direktiva 85/337), člena 4(4) Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL 2009, L 20, str. 7, v nadaljevanju: Direktiva o pticah) in člena 6(2) Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 102, v nadaljevanju: Direktiva o habitatih).

Pravni okvir

Direktiva 85/337

2 V skladu s členom 2(1) Direktive 85/337 države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da so pred izdajo soglasja projekti, ki bodo verjetno pomembno vplivali na okolje, med drugim zaradi svoje narave, velikosti ali lokacije, predmet zahteve za izdajo soglasja za izvedbo in presajo njihovih vplivov. Ti projekti so opredeljeni v členu 4.

3 Člen 3 navedene direktive določa:

„Presoja vplivov na okolje na primeren način glede na vsak posamezni primer in skladno s členi 4 do 11 opredeli, opiše in presodi neposredne in posredne vplive projekta na naslednje dejavnike:

- ljudi, živalstvo in rastlinstvo,
- tla, vodo, zrak, podnebje in krajino,
- materialno lastnino in kulturno dediščino;
- medsebojne vplive dejavnikov, navedenih v prvi, drugi in tretji alineji.“

4 Člen 4 te direktive določa:

„1. [...] [P]rojekt[i], ki so naštetih v Prilogi I, [se] presoja[jo] skladno s členi 5 do 10.“

2. [...] [D]ržave članice za projekte, ki so naštetih v Prilogi II, s:

(a) preverjanjem za vsak primer posebej,

ali

(b) pragovi ali merili, ki jih postavi država članica,

odločijo, ali se bo projekt presojal skladno s členi 5 do 10.

Države članice se lahko odločijo za uporabo obeh postopkov, navedenih v (a) in (b).

3. Med preverjanjem za vsak primer posebej ali postavljanjem pragov ali meril za namen odstavka 2 se upoštevajo ustrezna izbirna merila, določena v Prilogi III.

[...]“

- 5 Priloga I k Direktivi 85/337 vsebuje seznam projektov, za katere velja člen 4(1) te direktive. V točki 7(a) in (b) te priloge sta navedeni „[g]radnja daljinskih železniških prog in letališč z vzletno stezo osnovne dolžine 2100 m ali več“ ter „[g]radnja avtocest in hitrih cest“.
- 6 Točka 2 Priloge III k tej direktivi, naslovljena „Lokacija projektov“, glede meril za izbor iz člena 4(3) navedene direktive določa:

„Upoštevati je treba okoljsko občutljivost določenih geografskih območij, ki jih bodo projekti verjetno prizadeli, zlasti ob upoštevanju:

- obstoječe rabe zemljišč,
- relativnega obilja, kakovosti in regenerativne sposobnosti naravnih virov na tem območju,
- absorpcijske sposobnosti naravnega okolja s posebno pozornostjo naslednjim območjem:

(a) močvirjem;

[...]

(d) naravnim rezervatom in parkom;

(e) območjem, opredeljenim ali zavarovanim v zakonodaji držav članic; posebna zavarovana območja, ki jih določijo države članice skladno z [Direktivo Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 1, str. 98) in Direktivo o pticah];

[...]“

Direktiva o pticah

- 7 Direktiva 79/409 je bila večkrat bistveno spremenjena. Zato je bila ta direktiva zaradi jasnosti in racionalnosti kodificirana z Direktivo o pticah.
- 8 Direktiva o pticah se v skladu s svojim členom 1 nanaša na ohranjanje vseh prostoživečih vrst ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic, kjer se uporablja Pogodba DEU. Njen cilj je varovanje, upravljanje in nadzor nad temi vrstami in v njej so določena pravila njihovega izkoriščanja.
- 9 Člen 4 te direktive določa:

„1. Vrste iz Priloge I so predmet posebnih ukrepov za ohranitev njihovih habitatov, da se zagotovi preživetje in razmnoževanje teh vrst na njihovem območju razširjenosti.

V zvezi s tem se upoštevajo:

- (a) vrste, ki jim grozi izumrtje;
- (b) vrste, občutljive na določene spremembe v svojih habitatih;
- (c) vrste, za katere se šteje, da so redke, ker so njihove populacije majhne ali pa so omejeno lokalno razširjene;
- (d) druge vrste, ki zahtevajo posebno pozornost zaradi posebne narave svojih habitatov.

Kot osnova za vrednotenje se upoštevajo trendi in nihanja populacijskih nivojev.

Države članice razvrstijo zlasti ozemlja, ki so glede na število in velikost najprimernejša, kot posebna območja varstva za ohranjanje teh vrst, upoštevaje varstvene zahteve teh vrst na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva.

2. Države članice sprejmejo podobne ukrepe za redno pojavljajoče se selitvene vrste, ki niso navedene v Prilogi I, upoštevaje njihovo potrebo po varstvu na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva, kar zadeva njihova območja za razmnoževanje, goljenje in prezimovanje ter počivališča na njihovih selitvenih poteh. Države članice zato posvetijo posebno pozornost varovanju mokrišč ter zlasti mokrišč mednarodnega pomena.

[...]

4. V zvezi z območji varstva iz odstavkov 1 in 2 države članice sprejmejo primerne ukrepe, da ne pride do onesnaženja ali poslabšanja stanja habitatov ali kakršnih koli motenj, ki v taki meri vplivajo na ptice, da bi bilo to pomembno glede na cilje tega člena. Države članice si prizadevajo, da ne bi prišlo do onesnaženja ali poslabšanja stanja habitatov tudi izven teh območij varstva.“

- 10 Med številnimi drugimi vrstami je v Prilogi I k Direktivi o pticah navedena *Otis tarda* (velika droplja).

Direktiva o habitatih

- 11 V skladu s členom 2(1) Direktive o habitatih je njen cilj prispevati k zagotavljanju biotske raznovrstnosti z ohranjanjem naravnih habitatov in prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst na evropskem ozemlju držav članic, za katero se uporablja Pogodba.

- 12 Člen 6, od (1) do (3), te direktive določa:

„1. Za posebna ohranitvena območja države članice določijo potrebne ohranitvene ukrepe, ki po potrebi vključujejo ustrezne načrte upravljanja, pripravljene posebej za ta območja ali zajete v drugih razvojnih načrtih, ter ustrezne zakonske, upravne ali pogodbene ukrepe, ki ustrezajo ekološkim zahtevam naravnih habitatnih tipov iz Priloge I in vrst iz Priloge II na teh območjih.

2. Države članice storijo vse potrebno, da na posebnih ohranitvenih območjih preprečijo slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst, za katere so bila območja določena, kolikor bi tako vznemirjanje lahko pomembno vplivalo na cilje te direktive.

3. Pri vsakem načrtu ali projektu, ki ni neposredno povezan z upravljanjem območja ali zanj potreben, pa bi sam ali v povezavi z drugimi načrti ali projekti lahko pomembno vplival na območje, je treba opraviti ustrezno presojo njegovih posledic glede na cilje ohranjanja tega območja. Glede na ugotovitve presoje posledic za območje in ob upoštevanju določb odstavka 4 pristojni nacionalni organi soglašajo z načrtom ali projektom šele potem, ko se prepričajo, da ne bo škodoval celovitosti zadevnega območja, in, če je primerno, ko pridobijo mnenje javnosti.“

- 13 Člen 7 navedene direktive določa:

„Obveznosti iz člena 6(2), (3) in (4) te direktive nadomestijo vse obveznosti iz prvega stavka člena 4(4) Direktive 79/409/EGS za območja, določena na podlagi člena 4(1) ali podobno priznana po členu 4(2) navedene direktive, od datuma začetka izvajanja te direktive ali datuma, ko država članica določi ali prizna ta območja po Direktivi 79/409/EGS, če je slednji datum kasnejši.“

Dejansko stanje in predhodni postopek

- 14 Komisija je po pritožbi, vloženi februarja 2010 glede projekta gradnje nove železniške proge za visoke hitrosti med Sevillo (Španija) in Almería (Španija), in sicer odsekov „Marchena-Osuna I“, „Marchena-Osuna II“ in „Variante de Osuna“, 17. junija 2011 na Kraljevino Španijo naslovila uradni opomin, v katerem je trdila, da ta država članica ni izpolnila svojih obveznosti iz člena 3 Direktive 85/337, člena 4(4) Direktive o pticah in člena 6(2) Direktive o habitatih. Pritožbi je bilo priloženo poročilo o mogočih posledicah del na andaluzijski železniški transverzali na odseku skozi POV „Campiñas de Sevilla“.
- 15 Projekt kot celota na eni strani določa infrastrukturna dela za izboljšavo in prilagoditev obstoječe železniške proge in na drugi dodatna instalacijska dela, ki so potrebna za dokončanje in začetek obratovanja novega železniškega nasipa.
- 16 Javna razgrnitev presoje vplivov na okolje v zvezi s sklopom glede izboljšave in prilagoditve obstoječe proge je bila 4. julija 2006. V skladu z navedeno presojo je bila z odločbo z dne 26. novembra 2006 sprejeta izjava o vplivih na okolje. Dela v zvezi s tehnično infrastrukturo so se pričela 4. decembra 2007 in so bila prekinjena leta 2009. V navedenem projektu je predvideno prečkanje naravnega območja, ki so ga španske oblasti 29. julija 2008 določile kot POV za ptice. To območje je bilo razglašeno za POV po tem, ko so španske oblasti zadevni projekt odobrile in sprejele izjavo o njegovih vplivih na okolje. Toda zadevno območje je bilo že od leta 1998 vključeno v Seznam pomembnih območij za ptice v Evropi, namreč *Inventory of Important Bird Areas in the European Community* (v nadaljevanju: IBA 98), in sicer pod št. 238.
- 17 Kraljevina Španija je 20. julija 2011 Komisijo prosila za podaljšanje roka za odgovor, čemur je bilo ugodeno.
- 18 Kraljevina Španija je na uradni opomin odgovorila 20. septembra 2011.
- 19 Komisija je z dopisom z dne 20. junija 2013 izdala obrazloženo mnenje, s katerim je Kraljevini Španiji očitala, da ni izpolnila obveznosti iz člena 3 Direktive 85/337, člena 4(4) Direktive o pticah in člena 6(2) Direktive o habitatih.
- 20 Kraljevina Španija je 21. avgusta 2013 na to obrazloženo mnenje odgovorila in svojemu dopisu priložila poročilo, naslovljeno „Análisis de la afección del Eje Ferroviario Transversal a la avifauna de la ZEPA Campiñas de Sevilla“ (Analiza vplivov železniške transverzale na ptice POV „Campiñas de Sevilla“), ki ga je julija 2013 izdelala agencija za okolje in vode Consejería de Agricultura, Pesca y Medio Ambiente de la Junta de Andalucía (regionalno ministrstvo za kmetijstvo, ribolov in okolje avtonomne skupnosti Andaluzija, Španija).
- 21 Ker je Komisija menila, da ukrepi, ki jih je sprejela Kraljevina Španija, ne zadostujejo, je pri Sodišču vložila to tožbo.

Dopustnost tožbe

Trditve strank

- 22 Kraljevina Španija izpodbija dopustnost tožbe z obrazložitvijo, da naj bi tožba temeljila na drugačnem očitku od tistega, ki je bil zatrjevan v predhodnem postopku.

- 23 Ta država članica v zvezi s tem navaja, da je bil v predhodnem postopku predmet spora jasno omejen na odseka železniške proge „Marchena-Osuna I“ in „Marchena-Osuna II“. V tožbi pa naj bi Komisija Kraljevini Španiji očitala tudi, da zahtev Direktive 85/337 ni spoštovala glede odseka „Variante de Osuna“, ki je dolg 3 km, s čimer naj bi razširila predmet spora.
- 24 Komisija opozarja, da je bil postopek za ugotavljanje kršitev uveden po pritožbi glede projekta nove železniške proge za visoke hitrosti med Seville in Almería, in sicer odsekov „Marchena-Osuna I“, „Marchena-Osuna II“ in „Variante de Osuna“. Zato čeprav se dejstva, na katerih temelji neizpolnitev obveznosti in na katera se postopek neposredno nanaša, nanašajo na odseka „Marchena-Osuna I“ in „Marchena-Osuna II“, naj bi bilo relevantno upoštevati širši kontekst, v katerega je projekt umeščen.

Presoja Sodišča

- 25 Takoj je treba poudariti, da v obravnavani zadevi zakonitost obrazloženega mnenja in postopka pred njim nista sporna. Vendar Kraljevina Španija zatrjuje, da se očitek, naveden v tožbi, razlikuje od tistega iz uradnega opomina in obrazloženega mnenja.
- 26 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso uradni opomin, ki ga Komisija naslovi na zadevno državo članico, in nato njeno obrazloženo mnenje omejeta predmet spora, ki ga nato ni več mogoče razširiti. Možnost zadevne države članice, da predloži stališča, tudi če se odloči, da tega ne bo storila, je namreč bistveno jamstvo, ki ga je želela Pogodba, in spoštovanje tega jamstva je bistvena predpostavka za pravilnost postopka zaradi neizpolnitve obveznosti države članice. Zato morata obrazloženo mnenje in tožba Komisije temeljiti na enakih očitkih, kot so bili navedeni v uradnem opominu, s katerim se predhodni postopek začne (sodba z dne 3. septembra 2014, Komisija/Španija, C-127/12, neobjavljena, EU:C:2014:2130, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 27 Komisija lahko kljub temu po uradnem opominu natančneje opredeli svoje očitke, če njihov predmet v bistvenem ostane enak (sodba z dne 3. septembra 2014, Komisija/Španija, C-127/12, neobjavljena, EU:C:2014:2130, točka 24).
- 28 V obravnavanem primeru je treba poudariti, da je bil predmet spora, kakor je bil določen v predhodnem postopku, razširjen oziroma spremenjen.
- 29 Treba je namreč ugotoviti, da odsek „Variante de Osuna“ v predhodnem postopku ni bil preučen, in je treba zato tožbo v delu, v katerem se nanaša na ta odsek, razglasiti za nedopustno.

Neizpolnitev obveznosti

Prvi očitek: kršitev člena 3 Direktive 85/337

Trditve strank

- 30 Komisija uvodoma pojasnjuje, da ne zanika, da je bila presoja vplivov na okolje izdelana za celoten zadevni projekt, niti ne trdi, da je bil ta projekt razdeljen na več odsekov zato, da bi se izognili presoji njihovih skupnih učinkov na okolje. Njen prvi očitek se tako nanaša na to, da naj opravljena presoja vplivov na okolje ne bi zadostila zahtevam iz člena 3 Direktive 85/337.

- 31 Komisija Kraljevini Španiji očita, da ni izpolnila obveznosti, ki izhajajo iz člena 3 navedene direktive, ker ni ustrezno opredelila, opisala in ocenila učinkov zadevnega projekta železniške proge za visoke hitrosti na okolje in še posebej na ptice. Pri sporni presoji vplivov na okolje naj se namreč ne bi upoštevalo dejstvo, da bo železniška proga potekala skozi ekološko občutljivo območje, katerega pomen znanstvena skupnost priznava od leta 1998 in ki je bilo vključeno v IBA 98.
- 32 Po mnenju Komisije v zadevni izjavi o vplivih na okolje niso omenjeni habitati, ki so bistvenega pomena za življenje ptic, kot so mokrišča, namreč laguna Ojuelos. Dalje, ptičje vrste, prisotne na zadevnem območju, naj bi bile samo naštet, nikakor pa naj ne bi bilo nobene presoje učinkov projekta na zadevne vrste. Poleg tega naj bi bile ugotovitve opravljene presoje vplivov na okolje omejene na opredelitev dveh splošnih varstvenih ukrepov, in sicer prekinitve del v obdobjih razmnoževanja in vzgoje potomcev ter potrebe po sprejetju ukrepov za preprečitev pogina ptic zaradi električnih vodov.
- 33 Komisija poudarja tudi, da bo zadevni projekt vplival na ptice tudi po koncu del. Obratovanje železniške proge za visoke hitrosti naj bi nedvomno imelo učinke na življenje ptic, kot so hrup in nevarnost trčenja oziroma pogina zaradi električnih vodov, ki naj med presojo vplivov na okolje, ki so jo opravile španske oblasti, ne bi bili obravnavani. Komisija v repliki trdi, da bi morali, ker je končni cilj projekta izvedba in začetek obratovanja nove proge za visoke hitrosti, obdobje obratovanja te proge upoštevati v prvotni presoji vplivov, da se prepreči, da bi drobitev projekta privedla do nedoslednosti pri celovitem varstvu okolja, ki se mu sledi.
- 34 Zaradi neobstoja ustrezne presoje vplivov zadevnega projekta na okolje naj španske oblasti ne bi zadostile niti svoji obveznosti, da upošteveno javnost še pred odločitvijo o zahtevi za izvedbo navedenega projekta obvestijo o verjetnih učinkih tega projekta na zadevno območje.
- 35 Komisija meni, da dejstvo, da je načrtovana železniška proga za visoke hitrosti vzporedna z običajno železniško progo, ne zmanjša škodljivih posledic za ptice. Železniška proga za visoke hitrosti naj bi namreč imela močnejše in bolj invazivne učinke od tistih, ki se lahko pojavijo pri običajni železniški progi, in sicer učinke, ki naj bi bili nepravilno ocenjeni ne le glede potrebnih del in objektov, temveč tudi glede kasnejšega obratovanje proge za visoke hitrosti.
- 36 Komisija zatrjuje, da daje Direktiva 85/337 poseben pomen presoji verjetnih učinkov projekta, kadar mora biti ta izveden na območjih ekološkega pomena, zlasti na podlagi točke 2 Priloge III k tej direktivi, naslovljene „Lokacija projektov“, iz katere je glede meril za izbor iz člena 4(3) navedene direktive razvidno, da je treba posebno pozornost nameniti močvirjem.
- 37 Dalje, Komisija meni, da zaveza Kraljevine Španije, da bo opravila dodatno presojo vplivov na okolje, potrjuje, da pred odobritvijo projekta ustrezná presoja teh vplivov ni bila opravljena.
- 38 Kraljevina Španija zatrjevani neizpolnitvi obveznosti oporeka. Pri tem trdi, prvič, da ne obstaja nobena pravna določba, ki bi zahtevala, da se v izjavah o vplivih na okolje navede, da je območje vključeno v seznam pomembnih območij za ptice v Evropi (v nadaljevanju: IBA). Sodišče naj bi večkrat priznalo, da IBA ni zavezujoč (sodba z dne 19. maja 1998, Komisija/Nizozemska, C-3/96, EU:C:1998:238, točka 70). Edina vrednost, ki naj bi mu jo priznavalo Sodišče, naj bi bila ta, da ga lahko država članica uporabi kot merilo za presojo, ali je ob neobstoju znanstvenih dokazov glede na število in velikost določila dovolj ozemelj kot POV (sodba z dne 28. junija 2007, Komisija/Španija, C-235/04, EU:C:2007:386, točki 26 in 27).
- 39 Trditev Komisije naj bi bila tako v celoti neupoštevna, če gre za presojo obstoja neizpolnitve obveznosti iz člena 3 Direktive 85/337, ker se presoja vplivov na okolje ne nanaša na neposredne in posredne vplive projekta na okolje na splošno in zlasti na ptice. Edina upoštevena okoliščina naj bi bila, da

presoja vplivov na okolje opredeljuje prizadeto živalstvo ter omogoča sprejetje ustreznih ukrepov za preprečitev morebitnih škodljivih vplivov in za njihovo odpravo. Opravljena presoja vplivov na okolje naj bi te zahteve v celoti izpolnjevala, tudi brez omembe IBA 98.

- 40 Drugič, Kraljevina Španija meni, da je bil obstoj mokrišč in območij, ki so z zakonodajo razglašena za zaščitena, vključen v Prilogo III, in ne v Prilogo I k Direktivi 85/337, tako da za Evropsko unijo ti dejavniki veljajo za relativno, in ne bistveno pomembne.
- 41 Tretjič, kar zadeva trditev Komisije, da naj bi obstoj železniške proge, vzporedne z načrtovano, imel močnejše in bolj invazivne učinke, ki bi lahko povzročili kumulativne učinke, ki niso bili preučeni, Kraljevina Španija meni, da iz opravljene presoje vplivov na okolje izhaja, da bodo ti zaradi gradnje nove železniške proge vzporedno z obstoječo oziroma nedaleč od nje znatno ublaženi.
- 42 Četrtoč, Kraljevina Španija meni, da so v opravljeni presoji vplivov na okolje predvideni zadostni preprečevalni in popravljalni ukrepi – in sicer spoštovanje obdobja razmnoževanja stepskih ptic z ustavitvijo gradbenih del in postavitve steze ob progi – ki so bili izvedeni po ponovni preučitvi del za zagotovitev, da se neposredno ne prizadenejo ptičje vrste, ter drugi ukrepi za zaščito ozračja, tal in hidrološkega sistema, ki prav tako prispevajo k preprečevanju negativnih učinkov na ptice.
- 43 Ti ukrepi naj bi zaradi razglasitve dela zadevnega območja za POV bili tudi razširjeni.
- 44 Petič, Kraljevina Španija poudarja, da se zadevna presoja vplivov na okolje nanaša le na projekt v zvezi z zemeljskimi deli, gradnjo nasipa in zaključnimi deli.
- 45 Ta država članica, dalje, trdi, da Komisija pristransko razlaga namero španskih oblasti, da opravijo novo presojo vplivov na okolje, saj je bilo izrecno določeno, da se bo naknadno začel izvajati še drug projekt za izvedbo del, ki so potrebna za začetek obratovanja železniške proge, vključno z električnim vodom, za katerega bo prav tako opravljena ustrežna presoja. Komisija naj v zvezi s tem ne bi dokazala, da določitev dveh zaporednih projektov, za katera se opravi ustrežna presoja, ogroža cilj in postopke iz Direktive 85/337.
- 46 Kraljevina Španija nazadnje navaja, da povečanje populacije stepskih ptic med izvedbo del in po njej dokazuje, da opravljena presoja zadošča. Po njenem mnenju so ukrepi, ki so bili sprejeti na podlagi opravljene presoje vplivov na okolje, zavarovali ptice in omogočili izpolnitev končnega cilja zadevnih direktiv.

Presoja Sodišča

- 47 Uvodoma je treba spomniti, da obseg obveznosti presoje vplivov na okolje izhaja iz člena 3 Direktive 85/337, v skladu s katerim presoja vplivov na okolje primerno glede na vsak posamezen primer in v skladu s členi od 4 do 11 te direktive opredeli, opiše in presodi neposredne in posredne vplive projekta na ljudi, živalstvo in rastlinstvo, tla, vodo, zrak, podnebje in krajino, materialno lastnino in kulturno dediščino ter medsebojne vplive teh dejavnikov (sodba z dne 24. novembra 2011, Komisija/Španija, C-404/09, EU:C:2011:768, točka 78).
- 48 Prav tako je Sodišče že večkrat navedlo, da je področje uporabe Direktive 85/337 obsežno, njen cilj pa zelo širok (sodba z dne 28. februarja 2008, Abraham in drugi, C-2/07, EU:C:2008:133, točka 42). Poleg tega člen 2(1) Direktive 85/337 državam članicam nalaga, da se opravi presoja vplivov projektov, ki bodo med drugim zaradi svoje narave, velikosti ali lokacije verjetno pomembno vplivali na okolje. V tem pogledu si Direktiva 85/337 prizadeva za celostno presojo vplivov, ki jih imajo projekti ali njihove spremembe na okolje (sodba z dne 28. februarja 2008, Abraham in drugi, C-2/07, EU:C:2008:133, točka 42).

- 49 Komisija v obravnavani zadevi v bistvu trdi, da presoja vplivov na okolje, ki je bila opravljena v skladu z Direktivo 85/337 in se je nanašala na infrastrukturna dela, potrebna za obratovanje železniške proge za visoke hitrosti med Sevilla in Almería, in sicer na odsekih „Marchena-Osuna I“ in „Marchena-Osuna II“, ter ki je obsegala gradbena dela na tirih in njihovi trasi ter gradnjo dvignjenega in razširjenega nasipa, ni ustrezna, ker ne omenja obstoja območja, ki je vključeno v IBA 98, in ker ne upošteva, da sporni projekt poteka skozi območje posebnega ekološkega pomena.
- 50 V zvezi s tem je treba poudariti, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da mora zatrjevano neizpolnitev obveznosti dokazati Komisija. Sodišču mora predložiti dokaze, ki jih to potrebuje, da preveri obstoj te neizpolnitve, pri tem pa se Komisija ne sme sklicevati na nikakršno domnevo (sodba z dne 20. maja 2010, Komisija/Španija, C-308/08, EU:C:2010:281, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 51 Na prvem mestu, kar zadeva trditev Komisije, ki se v bistvu nanaša na to, da bi moralo biti v opravljeni presoji vplivov na okolje omenjeno, da je območje, na katero se nanaša sporni projekt, pomembno območje za ptice v Evropi in da je od leta 1998, še preden so ga španske oblasti leta 2008 določile kot POV, bilo vključeno v IBA 98, je treba opozoriti, da je Sodišče razsodilo, da lahko ta seznam, čeprav ni pravno zavezujoč, uporabi za to, da bi presodilo, ali je država članica glede na število in velikost določila dovolj ozemelj kot POV (glej v tem smislu sodbo z dne 28. junija 2007, Komisija/Španija, C-235/04, EU:C:2007:386, točka 26).
- 52 Treba je ugotoviti, da je IBA 98 posodobljen seznam pomembnih območij za ptice v Španiji, na podlagi katerega se lahko brez nasprotnih znanstvenih dokazov presodi, ali je država članica glede na število in velikost določila dovolj ozemelj kot POV, da bi zagotovila varstvo vseh vrst ptic, naštetih v Prilogi I k Direktivi 79/409, in vseh selitvenih vrst, ki niso navedene v tej prilogi (glej v tem smislu sodbi z dne 28. junija 2007, Komisija/Španija, C-235/04, EU:C:2007:386, točka 27, in z dne 18. decembra 2007, Komisija/Španija, C-186/06, EU:C:2007:813, točka 30).
- 53 Vendar je treba ugotoviti, da nobena določba Direktive 85/337 ne nalaga, da je treba v presoji vplivov na okolje omeniti, da je območje, na katero se nanaša projekt, za katerega se opravi takšna presoja, vključeno v IBA. Navedeno trditev Komisije je torej treba zavriniti.
- 54 Kar, na drugem mestu, zadeva trditev Komisije, da v zadevni presoji vplivov na okolje niso bili ustrezno opredeljeni, opisani in ocenjeni učinki zadevnega projekta na okolje in še posebej na ptice, je treba poudariti, kot je v bistvu navedel generalni pravobranilec v točki 41 sklepnih predlogov, da brez natančnejših in podrobnejših pojasnil ni mogoče zaključiti, da je bilo v pravno zadostni meri dokazano, da je tako.
- 55 Kar zadeva opredelitev ptičjih vrst, ki so prisotne na območju, na katero se nanaša zadevni projekt, je namreč treba ugotoviti, da je v zadevni presoji vplivov na okolje kljub neobstoju sklicevanja na IBA 98 predstavljena posebnost tega območja glede ptic, da je vanjo vključen seznam vrst ptic, naštetih v Prilogi I k Direktivi o pticah, ki so prisotne na navedenem območju, zlasti *Otis tarda*, in da je v njej navedena kategorija varstva, ki se uporablja za vsako izmed teh vrst. V navedeni presoji so prav tako opredeljeni nekateri ukrepi za ohranitev teh vrst, kot sta prekinitev del v obdobjih razmnoževanja in vzgoje potomcev ali prepoved odstranjevanja vegetacije med marcem in julijem zaradi preprečitve škodljivih učinkov na razmnoževanje. Komisija ni pojasnila razlogov, iz katerih naj bi bili ti ukrepi nezadostni glede na projekt, na katerega se je zadevna presoja posebej nanašala.
- 56 Kar zadeva, na tretjem mestu, trditev Komisije, da izjava o vplivih na okolje ne zajema lagune Ojuelos, ki je na območju, ki je bilo pozneje določeno kot POV, iz preučitve elementov spisa izhaja, da so bili ta laguna in njena vloga ter pomen opisani v zadevni presoji vplivov na okolje.

- 57 Na četrtem mestu, glede trditve Komisije, da bo zadevni projekt vplival na ptice tudi po koncu del, saj ima obratovanje železniške proge za visoke hitrosti nedvomno učinke na življenje ptic, kot so hrup in nevarnost trčenja oziroma pogina zaradi električnih vodov, ki naj med presojo vplivov na okolje, ki so jo opravile španske oblasti, ne bi bili obravnavani, je treba ugotoviti, da v navedeni presoji niso natančno opredeljeni ukrepi, ki bi jih bilo treba sprejeti za preprečitev teh nevarnosti.
- 58 Vendar je treba opozoriti, kot je v bistvu izpostavil generalni pravobranilec v točkah 37 in 51 sklepnih predlogov, da – kot je Komisija poudarila v obrazloženem mnenju in tudi v obravnavanem postopku – zadevna presoja vplivov na okolje zato, ker ne zajema celotnega projekta, ni v nasprotju s členom 3 Direktive 85/337. V skladu s sodno prakso, navedeno v točki 26 te sodbe, je treba torej očitek, ki ga je Komisija v tem smislu prvič navedla v repliki, razglasiti za nedopusten.
- 59 Komisija na petem mestu navaja, da v zadevni presoji vplivov na okolje niso bile dovolj preučene posledice del in objektov, ki so potrebni za gradnjo proge za visoke hitrosti, vzporedne z obstoječo železniško progo, in kasnejše obratovanje navedene načrtovane proge.
- 60 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je zadevna presoja vplivov na okolje pokazala, da je bila trasa, vzporedna z obstoječo železniško progo, najustreznejša rešitev z okoljskega vidika, ne da bi Komisija, ki mora v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 50 te sodbe, dokazati zatrdjevano neizpolnitev, utemeljila svoje trditve, da bi lahko vzporedni železniški progi v več pogledih imeli okrepljene negativne učinke na okolje.
- 61 Iz tega izhaja, da je treba očitek, ki se nanaša na kršitev člena 3 Direktive 85/337, zavrnil.

Drugi očitek: kršitev člena 4(4) Direktive o pticah

Trditve strank

- 62 Komisija z drugim očitkom Kraljevini Španiji očita škodljive posledice projekta gradnje železniške proge za visoke hitrosti med Sevillo in Almería za nekatere ptičje vrste iz Priloge I k Direktivi o pticah.
- 63 Komisija trdi, da Kraljevina Španija s tem, da je odobrila gradnjo železniške proge za visoke hitrosti znotraj območja, navedenega v IBA 98, ni izpolnila svojih obveznosti iz člena 4(4) Direktive o pticah.
- 64 Po mnenju Komisije bi morale španske oblasti glede na to, da je bilo območje „Campiñas de Sevilla“ zapozneno, in sicer julija 2008, razglašeno za POV, po zaključku postopka za presojo vplivov na okolje in čeprav so se dela že pričela, sprejeti primerne ohranitvene ukrepe v skladu z določbami člena 4(4) Direktive o pticah (sodbi z dne 20. septembra 2007, Komisija/Italija, C-388/05, EU:C:2007:533, točka 18, in z dne 18. decembra 2007, Komisija/Španija, C-186/06, EU:C:2007:813, točka 27). Ta obveznost naj bi obstajala vse do določitve območja za POV in v skladu s sodno prakso Sodišča naj bi jo bilo treba izpolniti pred ugotovitvijo kakršnega koli zmanjšanja populacije ptic ali udejanjenjem nevarnosti izumrtja varovanih vrst (sodba z dne 2. avgusta 1993, Komisija/Španija, C-355/90, EU:C:1993:331, točka 15). Komisija zato meni, da Kraljevina Španija s tem, da je odobrila železniško progo za visoke hitrosti, ki poteka skozi območje, uvrščeno v IBA 98, ni izpolnila obveznosti iz člena 4(4), prvi stavek, Direktive o pticah, in sicer ni sprejela primernih ukrepov, da ne bi prišlo do nedovoljenih posegov na območjih, na katera ta projekt vpliva in ki bi morala biti razglašena kot POV.
- 65 Komisija trdi, da so izvedena gradbena dela bistveno spremenila okoljske značilnosti zadevnega območja, zlasti zaradi namestitve dvignjenega nasipa in dvojne varnostne pregrade. Po njenem mnenju so lahko te spremembe omejile dostop ptic do njihovih območij počitka, prehranjevanja in razmnoževanja.

- 66 Komisija poleg tega navaja, da je bila opravljena presoja vplivov na okolje pomanjkljiva, kar zadeva možne učinke zadevnega projekta na ptice, prisotne na zadevnem območju, ter popravljalne in izravnalne ukrepe v skladu s členom 3 Direktive 85/337, kar je privedlo do neustrezne opredelitve tveganj v zvezi s tem projektom.
- 67 Kraljevina Španija trdi, da za uskladitev s členom 4(4) Direktive o pticah ni treba izvesti postopkov, določenih v tej direktivi v zvezi z območji, ki so izrecno razglašena za POV. Meni, nasprotno, da za države članice zadostuje, da so še pred določitvijo teh območij sprejele ukrepe, namenjene za ohranitev in obvarovanje ptic. Kraljevina Španija v zvezi s tem meni, da je sprejela primerne ohranitvene ukrepe, zlasti z datumsko omejitvijo zemeljskih del glede na obdobje razmnoževanja ptic in s postavitvijo steze ob progi za zagotovitev, da se neposredno ne prizadenejo ptičje vrste, ter z namestitvijo opreme za preprečevanje trčenja ptic.
- 68 Poleg tega meni, da je bil člen 4(4) Direktive o pticah spoštovan, saj se populacija POV „Campiñas de Sevilla“ v obdobju med letoma 2001 in 2012 ni zmanjšala, temveč se je povečala.

Presoja Sodišča

- 69 Člen 4(4) Direktive o pticah državam članicam nalaga sprejetje primernih ukrepov, da na POV ne pride do onesnaženja ali poslabšanja stanja habitatov ali kakršnih koli motenj, ki v taki meri vplivajo na ptice, da je to pomembno glede na cilje tega člena.
- 70 V zvezi s tem je treba opozoriti, prvič, da morajo v skladu s sodno prakso Sodišča države članice spoštovati obveznosti iz člena 4(4), prvi stavek, Direktive o pticah, tudi če zadevno območje ni bilo določeno kot POV, če se izkaže, da bi moralo biti (sodbi z dne 18. decembra 2007, Komisija/Španija, C-186/06, EU:C:2007:813, točka 27 in navedena sodna praksa, ter z dne 14. januarja 2016, Komisija/Bolgarija, C-141/14, EU:C:2016:8, točka 67).
- 71 Glede območij, razglašanih kot POV, pa je v členu 7 Direktive o habitatih določeno, da so obveznosti iz člena 4(4), prvi stavek, Direktive o pticah med drugim nadomeščene z obveznostmi iz člena 6(2) Direktive o habitatih od datuma začetka njenega izvajanja ali datuma razglasitve na podlagi Direktive o pticah, če je slednji datum poznejši (sodba z dne 18. decembra 2007, Komisija/Španija, C-186/06, EU:C:2007:813, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 72 Zato se člen 4(4) Direktive o pticah uporablja samo za položaj pred določitvijo območja, imenovanega „Campiñas de Sevilla“, kot POV.
- 73 Sodišče je v zvezi s tem, kot je poudarjeno v točki 52 te sodbe, presodilo, da je IBA 98, ki je posodobljen seznam pomembnih območij za ptice v Španiji, upoštevno merilo, na podlagi katerega se lahko brez nasprotnih znanstvenih dokazov presodi, ali je ta država članica glede na število in velikost določila dovolj ozemelj kot POV, da bi zagotovila varstvo vseh vrst ptic, naštetih v Prilogi I k Direktivi o pticah, in vseh selitvenih vrst, ki niso navedene v tej prilogi.
- 74 Ni sporno, da živijo na geografskem območju, imenovanem „Campiñas de Sevilla“, ki je v provinci Sevilla, vrste stepskih ptic iz Priloge I k Direktivi o pticah, tako da je bilo to območje vključeno v IBA 98 in nato z odločbo z dne 29. julija 2008 določeno kot POV.
- 75 Torej je za takšno območje, ki bi kot POV moralo biti razglašeno pred 29. julijem 2008, veljala ureditev varstva iz člena 4(4), prvi stavek, Direktive o pticah, kar je v skladu s sodno prakso, navedeno v členih 70 in 71 te sodbe.

- 76 Drugič, za ugotovitev neizpolnitve obveznosti iz člena 4(4), prvi stavek, Direktive o pticah se je treba *mutatis mutandis* sklicevati na sodno prakso Sodišča s področja kršitve člena 6(2) Direktive o habitatih, ker se ta določba v veliki meri ujema s členom 4(4), prvi stavek, Direktive o pticah (sodba z dne 14. januarja 2016, Komisija/Bolgarija, C-141/14, EU:C:2016:8, točka 69 in navedena sodna praksa).
- 77 V skladu s to sodno prakso je treba kršitev zadevne določbe ugotoviti, če Komisija dokaže, da obstaja verjetnost ali tveganje, da bo zaradi projekta prišlo do poslabšanja stanja habitatov varovanih vrst ptic ali pomembnega vznemirjanja teh vrst (sodba z dne 14. januarja 2016, Komisija/Bolgarija, C-141/14, EU:C:2016:8, točka 70).
- 78 Zato je treba preveriti, ali je Komisija dokazala, da obstaja verjetnost ali tveganje, da bo zaradi zadevnega projekta na območju „Campiñas de Sevilla“, ki je bilo zapozneno določeno kot POV, prišlo do poslabšanja in vznemirjanja iz prejšnje točke.
- 79 Iz spisa izhaja, da gradnja železniške proge za visoke hitrosti, za katero se zahtevajo zlasti gradnja tirov in dvignjenega nasipa ter zemeljska dela in ki poteka skozi območje, na katerem živi več vrst iz Priloge I k Direktivi o pticah, lahko povzroči znatne motnje in poslabšanje stanja habitatov varovanih vrst ptic.
- 80 Res je, kot trdi Kraljevina Španija, da je ta država članica sprejela nekatere ukrepe za izravnavo učinkov gradbenih del, kot na primer omejitve teh del v času razmnoževanja ptic ali postavitve steze ob železniški progi.
- 81 Vendar kot je v bistvu navedel generalni pravobranilec v točkah 75 in 77 sklepnih predlogov, ti ukrepi ne izključujejo, da bo nov železniški nasip, ki poteka skozi habitat, pomemben za nekatere vrste ptic, med drugim za *Otis tarda*, lahko povzročil znatne motnje in poslabšanje stanja habitatov varovanih vrst ptic.
- 82 Dejstvo, da se je po navedbah Kraljevine Španije populacija zadevnih ptic povečala, tega sklepanja ne izpodbija.
- 83 Treba je namreč spomniti, da obveznost varstva obstaja, še preden se ugotovi zmanjšanje števila ptic ali še preden se konkretizira tveganje izumrtja določene varovane vrste ptic (sodba z dne 14. januarja 2016, Komisija/Bolgarija, C-141/14, EU:C:2016:8, točka 76 in navedena sodna praksa).
- 84 Zato je treba ugotoviti, da Kraljevina Španija pred 29. julijem 2008 ni izpolnila obveznosti iz člena 4(4) Direktive o pticah in da je treba tožbi Komisije v tem delu ugoditi.
- 85 Ni pa mogoče sprejeti trditve Komisije, da bi obratovanje zadevne železniške proge znatno vplivalo na ptice, prisotne na zadevnem območju, in sicer zaradi motenj, ki bi jih povzročil hrup, ter nevarnosti poglobitve ptic zaradi električnih vodov in trčenja.
- 86 Kot je navedel generalni pravobranilec v točki 69 sklepnih predlogov, gre namreč za učinke morebitnega dovoljenja za nadaljnja dela, ki so potrebna za obratovanje železniške proge, po dodatni presoji vplivov na okolje, medtem ko se sporni projekt nanaša na izboljšanje obstoječe infrastrukture, to je zlasti gradnjo dvignjenega nasipa.

Tretji očitek: kršitev člena 6(2) Direktive o habitatih

Trditve strank

- 87 Komisija s tretjim očitkom trdi, da Kraljevina Španija ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi člena 6(2) Direktive o habitatih, odkar je območje „Campiñas de Sevilla“ določeno kot POV.
- 88 V zvezi s tem v bistvu povzema trditve, podane v okviru drugega očitka, ki so navedene v točkah 65 in 66 te sodbe.
- 89 Kraljevina Španija meni, da so bili, odkar je bilo zadevno območje določeno za POV, sprejeti vsi ukrepi, potrebni za uskladitev s členom 6(2) Direktive o habitatih.
- 90 Meni, da Komisija ni predložila dokazov o nezadostnosti ali neobstoju primernih varstvenih ukrepov, ki bi preprečili znaten vpliv na ptice med gradbenimi deli za zadevno železniško progo in njenim obratovanjem.
- 91 Kraljevina Španija poleg tega trdi, da člen 6(2) Direktive o habitatih ne zahteva takojšnjega sprejetja ukrepov za izravnavo nevarnosti, ki bi lahko izhajale iz prihodnjih dejavnosti. Pravzaprav bi do nevarnosti, ki jih je opredelila Komisija, prišlo samo, če bi se izvedel drugi projekt del, za katerega še ni bil določen datum začetka, in bi bile nevtralizirane, preden bi se pojavile.

Presoja Sodišča

- 92 Spomniti je treba, da je glede območij, razglašanih kot POV, v členu 7 Direktive o habitatih določeno, da so obveznosti iz člena 4(4) Direktive o pticah med drugim nadomeščene z obveznostmi iz člena 6(2) Direktive o habitatih od datuma začetka izvajanja zadnjenedene direktive ali datuma razglasitve na podlagi Direktive o pticah, če je slednji datum poznejši (sodba z dne 18. decembra 2007, Komisija/Španija, C-186/06, EU:C:2007:813, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 93 Ker je bilo območje „Campiñas de Sevilla“ kot POV določeno 29. julija 2008, zanj v obravnavanem primeru člen 6(2) Direktive o habitatih velja od tega datuma dalje.
- 94 Opozoriti je treba, da je neka dejavnost v skladu s členom 6(2) Direktive o habitatih le, če je zagotovljeno, da ne povzroča nobenega vznemirjanja, ki bi lahko znatno vplivalo na cilje te direktive, predvsem na njene cilje ohranjanja (sodba z dne 14. januarja 2016, Komisija/Bolgarija, C-141/14, EU:C:2016:8, točka 56 in navedena sodna praksa).
- 95 V zvezi s tem je treba opozoriti, da člen 6(2) Direktive o habitatih tako kot člen 4(4), prvi stavek, Direktive o pticah zavezuje države članice, da sprejmejo primerne ukrepe, da na POV, ki so določena v skladu s členom 4(1) Direktive o pticah, preprečijo slabšanje stanja habitatov in vznemirjanje, ki bi lahko pomembno vplivalo na vrste, za katere so bila določena POV (sodba z dne 20. septembra 2007, Komisija/Italija, C-388/05, EU:C:2007:533, točka 26).
- 96 Iz tega izhaja, da tretji očitek ni utemeljen, razen če Komisija pravno zadostno dokaže, da Kraljevina Španija ni sprejela primernih varstvenih ukrepov za preprečitev, da bi gradbena dela železniške proge za visoke hitrosti na območju „Campiñas de Sevilla“, če so potekala po določitvi območja „Campiñas de Sevilla“ kot POV 29. julija 2008, poslabšala stanje habitatov vrst stepskih ptic iz Priloge I k Direktivi o pticah in povzročila vznemirjanje teh vrst, ki bi lahko znatno vplivalo na cilj Direktive o habitatih, ki je zagotovitev ohranitve teh vrst (glej po analogiji sodbo z dne 24. novembra 2011, Komisija/Španija, C-404/09, EU:C:2011:768, točka 128).

- 97 Vendar Komisiji za ugotovitev kršitve člena 6(2) Direktive o habitatih ni treba dokazati vzročne zveze med gradnjo železniške proge za visoke hitrosti in pomembnim vznemirjanjem zadevnih vrst. Zadostuje namreč, da ta institucija dokaže obstoj verjetnosti ali tveganja, da bi ta gradnja lahko povzročila pomembno vznemirjanje teh vrst (glej v tem smislu sodbo z dne 14. januarja 2016, Komisija/Bolgarija, C-141/14, EU:C:2016:8, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 98 V zvezi s tem iz spisa izhaja, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 86 sklepnih predlogov, da so se gradbena dela zadevne železniške proge nadaljevala po določitvi zadevnega območja kot POV 29. julija 2008 in so bila ustavljena šele leta 2009 ter da izvedba teh del, zlasti gradnja dvignjenega nasipa, lahko povzroči znatno vznemirjanje in poslabšanje stanja habitatov vrst varovanih ptic, saj je Kraljevina Španija priznala, da bo zadevni projekt nedvomno povzročil zmanjšanje habitatov, primernih za populacijo *Otis tarda*.
- 99 Ob upoštevanju prej navedenega je treba ugotoviti, da je tretji očitke, ki ga navaja Komisija, deloma utemeljen.
- 100 Iz istih razlogov, kot so bili navedeni v točki 86 te sodbe, pa ni mogoče sprejeti trditve Komisije, da bi obratovanje zadevne železniške proge znatno vplivalo na ptice, prisotne na zadevnem območju, in sicer zaradi motenj, ki bi jih povzročil hrup, ter nevarnosti pogina ptic zaradi električnih vodov in trčenja.
- 101 Iz vseh zgornjih preudarkov izhaja, da Kraljevina Španija s tem, da ni sprejela ustreznih ukrepov, da bi na POV „Campiñas de Sevilla“ preprečila slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst, za katere je bilo to področje določeno, ni izpolnila obveznosti iz člena 4(4) Direktive o pticah, kar zadeva obdobje pred 29. julijem 2008, in obveznosti iz člena 6(2) Direktive o habitatih, kar zadeva obdobje po tem datumu.

Stroški

- 102 V skladu s členom 138(3) Poslovnika Sodišča vsaka stranka nosi svoje stroške, če vsaka uspe samo deloma.
- 103 V tem sporu je treba upoštevati dejstvo, da nekateri očitki Komisije niso bili sprejeti.
- 104 Zato je treba Komisiji in Kraljevini Španiji naložiti, da nosita svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

- 1. Kraljevina Španija s tem, da ni sprejela ustreznih ukrepov, da bi na posebnem območju varstva „Campiñas de Sevilla“ preprečila slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst, za katere je bilo to področje določeno, ni izpolnila obveznosti iz člena 4(4) Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic, kar zadeva obdobje pred 29. julijem 2008, in obveznosti iz člena 6(2) Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, kar zadeva obdobje po tem datumu.**
- 2. V preostalem delu se tožba zavrne.**
- 3. Evropska komisija in Kraljevina Španija nosita svoje stroške.**

Podpisi